

УДК 7.012:001.891

**ДОСЛІДЖЕННЯ ХУДОЖНЬО-КОМПОЗИЦІЙНИХ ЗАСОБІВ
ГАРМОНІЗАЦІЇ КОСТЮМУ МАДЛЕН ВІОНЕ****Давиденко І. В., Гайова І. Л.**

Київський національний університет технологій та дизайну

***Мета** роботи полягає в дослідженні і систематизації композиційно-декоративних засобів виразності в моделях кутюр'є Мадлен Віоне.*

***Методика.** В проведенні наукових досліджень використано сучасні методики літературно-аналітичного та предметно-аналітичного аналізу, системно-структурного та морфологічного аналізу.*

***Результати.** У роботі представлено результати систематизації особливостей формоутворення костюмів засновниці техніки навскісного крою М. Віоне, а також структуризації складових художньо-композиційних елементів побудови вказаним дизайнером оригінальних форм.*

***Наукова новизна** полягає у визначенні бінарних принципів гармонізації художньо-композиційних ознак костюму Мадлен Віоне та їх узагальненні.*

***Практична значимість** дослідницької роботи полягає у розширенні інструментарію сучасних дизайнерів щодо художньо-композиційних засобів гармонізації модних образів, а також створення наочно-методологічних матеріалів для викладання даної теми для майбутніх дизайнерів.*

***Ключові слова:** навскісний крій, модель, драпірування, композиція*

Творчість Мадлен Віоне, яка була відомою у 1920-30 роках, справила вплив на всю моду минулого століття. Зокрема, Крістіан Діор зізнавався, що чим досвідченіше він ставав, тим повніше розкривалася для нього технічна досконалість і новації Віоне. Її називали своїм учителем Крістобаль Баленсиага, Аззедін Алайя. Іссей Міяке і Йоджі Ямамото були її прихильниками, а Джон Гальяно повернув в моду прославлений навскісний крій.

В колекціях сучасних дизайнерів часто можна помітити елегантні ошатні сукні, матеріал яких м'яко драпірується навколо тіла. В багатьох випадках такий ефект досягається завдяки крою навскіс (вважається, що саме Віоне стала засновницею техніки навскісного крою). Знавець елегантних вечірніх суконь, дизайнер шила їх з легких тканин: шовкового крепу, мусліну, сатину, що давало змогу створювати неперевершені драпірування (рис. 1). Її одяг, складний за кроєм, не був дуже вражаючим, але він природно повторював лінії тіла та виглядав дуже гармонійно.

Постановка завдання

З кінця 1990-х років характерною рисою дизайну стала деконструкція, і спадщина Віоне набула особливої привабливості. Цей новий підхід до моделювання одягу передбачає вільне маніпулювання з формою та кроєм, коли традиційна конструкція розбирається на складові частини, а потім відновлюється в новій якості. Актуальність творчого здобутку Мадлен Віоне спонукає до більш детального його вивчення шляхом аналізу і виокремлення певних художньо-композиційних складових елементів відомих моделей. Узагальнення і систематизація отриманих результатів має стати практичним доробком щодо науково-методологічного збагачення інструментарію сучасних дизайнерів.

Результати досліджень

На основі даних отриманих з літературних джерел та інтернет-каталогів таких музеїв, як Музей моди й текстиля в Парижі, Музей моди й костюма Гальєра в Парижі, Музей Метрополітен в Нью-Йорку, Музей Вікторії та Альберта в Лондоні, та Інституту костюма в Кіото було виконано системно-структурний аналіз моделей М. Віоне за період з 1919 по 1935 роки [5-8].

Рис. 1. Моделі суконь Мадлен Віоне

Акцентуючи увагу на відмінних особливостях костюмів, було запропоновано спробу структуризації художньо-композиційних компонентів моделей. Найбільш характерним з них є геометрія крою видатного французького модельєра. Як говорила

сама Віоне: «Кутюр'є повинен майстерно володіти геометрією, тому що людське тіло утворює геометричні фігури, до яких тканина повинна відповідати» [1]. В різні періоди творчості за основу обиралися різні геометричні фігури – прямокутник, трикутник чи коло. Розгортка деяких моделей уявляє собою квадрант – одну четверту частину кола. Експериментуючи з прямокутними відрізами матеріалу, дизайнер зацікавилася новими можливостями цієї фігури. Поєднавши кінці прямокутної стрічки, вона отримала нову форму петлі. А коли при з'єднанні один з кінців стрічки перекутила на виворітну сторону – отримала «стрічку Мьобіуса», як прообраз нескінченності.

Мадлен Віоне вперше заявила, що жіночу фігуру повинен формувати здоровий спосіб життя та гімнастика, а не корсет [3]. Її сукні, викроєні у вигляді геометричних фігур під кутом 45 градусів до нитки основи, плавно облягали тіло. Манекенниці, що представляли моделі не носили нижню білизну, і це було скандальним навіть для вільних звичаїв Парижу. Тому не дивно, що більшість моделей Віоне мають декольте, яке може бути представлено більшим вирізом горловини спинки, іноді великою проймою оригінальної форми.

Особливість метода роботи видатного французького дизайнера полягала в тому, що моделювання костюмів відбувалося за допомогою макетної тканини на дерев'яній ляльці близько 80 см заввишки з рухомими руками та ногами [2]. В маніпулюванні матеріалом М. Віоне використовувала різноманітні способи драпірування: перекути, нашарування, призбірування, вузол, бант.

Серед особливостей композиційної організації моделей слід відзначити ритм, контраст та асиметрію. Не рідким явищем для художньо-проектного вирішення суконь Віоне було підкреслення так званої «діафрагми», широкої ділянки вище та нижче лінії талії, що виділялася кольором або оздобленням.

Для своїх моделей французький кутюр'є обирала матеріали з гарними пластичними якостями, такі як шовк, вовна, оксамит, прозорі тканини та хутро. Віоне дуже стримано використовувала декоративні доповнення, щоб не порушити балансування драпіровок [4]. Так вишивка розташовувалася тільки уздовж основних ниток, і це зберігало струмуючий характер будь-якої тканини. До кожного плаття підбирався свій спосіб з'єднувальних швів, які також несли оздоблювальний характер.

Окрім суконь в скарбницях музеїв світу можна побачити блузки, спідниці, пальто, плащі, комбінезони, накидки та шарфи, що створила Мадлен Віоне.

Структура основних художньо-композиційних компонентів моделей Мадлен Віоне представлена на рис. 2.

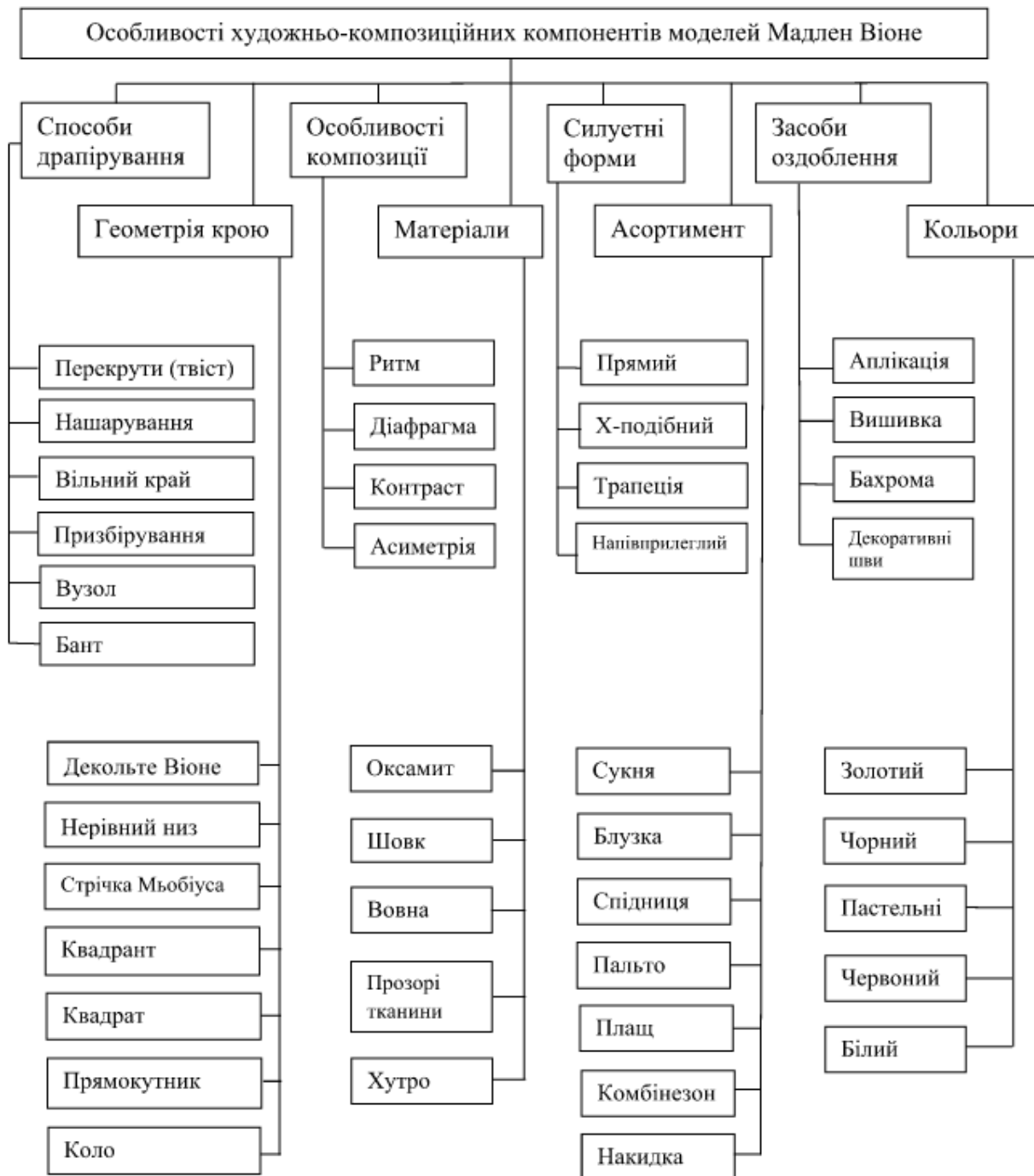

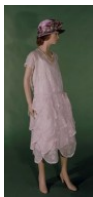

Рис. 2. Структура художньо-композиційних компонентів моделей Мадлен Віоне

З визначених елементів було складено таблиці морфологічного аналізу та синтезу. З різноманіття моделей авторства Мадлен Віоне обрано такі, формоутворення яких відповідає поєднанню пари компонентів. Слід відмітити, що на деякі комбінації

було знайдено по одному зразку, а на інші – по два і більше зразків моделей. З чого можна зробити висновок про більш гармонійні та сталі в композиційному плані комбінування (Табл. 1-3).

Таблиця 1

Комбінування способів драпірування та особливостей композиції
в моделях Мадлен Віоне

Способи драпірування	Особливості композиції			
	Ритм	Діафрагма	Контраст	Асиметрія
Перекрути (твіст)				
Нашарування				
Вільний край				
Призбирування				
Вузол				
Бант				

Таблиця 2

**Комбінування силуетних форм та особливостей композиції
в моделях Мадлен Віоне**

Силуетні форми	Особливості композиції			
	Ритм	Діафрагма	Контраст	Асиметрія
Прямий				
Х-подібний				
Напівприлеглий				

Таблиця 3

**Комбінування силуетних форм та особливостей геометрії крою
в моделях Мадлен Віоне**

Геометрія крою	Силуетні форми		
	Прямий	Х-подібний	Напівприлеглий
Декольте Віоне			
Нерівний низ			

Лента Мьобіуса			
Квадрант			
Прямокутник			

Висновки

Результатом дослідження літературних джерел та інтернет-каталогів є систематизація особливостей формоутворення костюмів Віоне, а також бінарна структуризація складових художньо-композиційних елементів побудови оригінальних форм на засадах морфологічного аналізу авторських моделей. При цьому з точки зору наукової новизни даної роботи важливою є не реконструкція раніше створених форм, а визначення принципів їх природності і гармонії з метою їх актуалізації та переосмислення в модних образах сьогодення.

Практична значимість отриманих результатів полягає у можливості наочного викладання майбутнім дизайнерам особливостей підходів видатного кутюр'є М.Віоне у створенні одягу, а також збагачення художньо-композиційного інструментарію гармонізації модних образів.

Отримані результати можна втілити в принципи проектування сучасного жіночого ошатного одягу.

Список використаних джерел

1. Golbin P. Madeleine Vionnet – Published by Rizzoli, 2009. – 304 p.
2. Kirke B. Madeleine Vionnet – Chronicle Books, 2012. – 244 p.
3. Kamitsis L. Madeleine Vionnet (Mémoire de la Mode) (French Edition) – Published by Thames & Hudson, 1996. – 80 p.

4. Demornex J. Madeleine Vionnet – Published by Rizzoli, 1991. – 304 p.
5. The Metropolitan Museum of Art / collection / Madeleine Vionnet [Electronic resource]. – Mode of access:
<http://www.metmuseum.org/art/collection/search#!/search?artist=Vionnet,%20Madeleine%20Vionnet>
6. The Kyoto Costume Institute / Digital archives / Madeleine Vionnet [Electronic resource]. – Mode of access:
http://www.kci.or.jp/archives/digital_archives/detail_134_e.html
7. Victoria and Albert Museum London / Search the Archives / Madeleine Vionnet [Electronic resource]. – Mode of access:
http://collections.vam.ac.uk/search/?listing_type=imagetext&offset=0&limit=15&narrow=1&extrasearch=&q=+++++Madeleine+Vionnet+&commit=Search&quality=0&objectname=&placesearch=&after=&after-adbc=AD&before=&before-adbc=AD&namesearch=&materialsearch=&mnsearch=&locationsearch=
8. Palais Galliera, the City of Paris Fashion Museum / Collections / Fashion of the first half of the 20th-Century [Electronic resource]. – Mode of access:
<http://palaisgalliera.paris.fr/en/collections/collections/fashion-first-half-20th-century>

Давиденко І. В., Гаєвая І. Л.

Исследование художественно-композиционных средств гармонизации костюма Мадлен Вионне

Киевский национальный университет технологий и дизайна

Цель работы заключается в исследовании и систематизации композиционно-декоративных средств выразительности в моделях кутюрье Мадлен Вионне.

Методика. В проведении научных исследований использованы современные методики литературно-аналитического и предметно-аналитического анализа, системно-структурного и морфологического анализа.

Результаты. В работе представлены результаты систематизации особенностей формообразования костюмов основательницы техники косого края М. Вионне, а также структуризации составных художественно-композиционных элементов построения оригинальных дизайнерских форм.

Научная новизна заключается в определении бинарных принципов гармонизации художественно-композиционных признаков костюма Мадлен Вионне и их обобщении.

Практическая значимость исследовательской работы заключается в расширении инструментария современных дизайнеров относительно художественно-композиционных средств гармонизации модных образов, а также создания наглядно-методологических материалов для преподавания данной темы для будущих дизайнеров.

Ключевые слова: *косой крой, модель, драпировка, композиция*

Davydenko I. V., Haiova I. L.

The research of the artistic and compositional means of harmonization of the costume Madeleine Vionnet

Kyiv National University of Technologies and Design

Purpose of this work is to study and systematize compositional and decorative means of expression in models of couturier Madeleine Vionnet.

Methodology. In conducting the scientific studies modern methods of literary analysis and subject analysis, systematic structural and morphological analyses were used.

Findings. The research presents the results of the systematization of the peculiarities of formation suits the founder of a technology bias-cut M. Vionnet and structuring composite of artistic and compositional elements of the original building design forms.

Originality consists in the definition of binary principles of harmonization of artistic and compositional characteristics of the costume Madeleine Vionnet and their generalization.

Practical value of research work consists in the extension of the Toolkit of today's designers regarding the artistic and compositional means of harmonization of the fashion images and the creation of visual-methodological materials for teaching the topic for future designers.

Keywords: oblique cutting, model, drapery, composition